

Intro

Maria Quist

Het is een spannend seizoen. In de loop van de vorige nazomer werd duidelijk dat de muizenstand flink aantrok. De braakballen van met name de Ransuilen vormden hiervoor een uitstekende indicator. Ze zaten voor het eerst sinds twee jaar weer vol met hele en halve schedels en kaakjes van veldmuizen. De verwachting was dan ook grote en vroege legfels bij de muizenetende roofvogels en uilen. En deels beantwoordden de resultaten aan de verwachtingen. Grote legfels dit jaar, zowel bij de diverse uilensoorten als bij Buizerd en Torenvalk. Bij Ransuil en Torenvalk waren zes- en zevenlegfels geen uitzondering. De Buizerd stelde ook niet teleur. Plaatselijk werden voor het eerst sinds twee jaar weer vierlegfels aangetroffen en twee maal zelfs een vijflegfel. Het aantal uitgekomen jongen lag in de meeste gevallen aanzienlijk lager.

In verband met het royale voedselaanbod gingen we er vanuit dat ook het legbegin bij bovengenoemde soorten duidelijk vroeger zou zijn. Maar voor zover wij het nu kunnen inschatten (alle gegevens zijn nog lang niet binnen) is er merkwaardig genoeg nauwelijks verschil tussen het legbegin van de Buizerd in dit voedselrijke seizoen en de twee muizenarme vorige jaren. Het kwam echter wél weer goed overeen met de bevindingen in de Ecologische Atlas, waaruit bleek dat koude en strenge winters een later legbegin opleveren.

Wanneer prognoses uitkomen doet dat deugd, wanneer ze niet uitkomen heeft het ook wel wat. Dan worden we weer wat scherper: hebben we niet goed gerekend, is er mogelijk iets over het hoofd gezien, zijn er dit jaar nieuwe, onbekende factoren die meespelen? Het blijft spannend!

De Havik deed keurig wat we hadden verwacht: een late start. Dit klopte met onze bevindingen dat er een duidelijk verband is tussen een koude maand maart zoals dit voorjaar, en een laat legbegin (zie: Ecologische Atlas van de Nederlandse Roofvogels).

Dan in het kort het overige nieuws. Over de tweede Landelijke Roofvogeldag hebben we veel positieve reacties mogen ontvangen. De lezingen werden informatief bevonden, technische storingen bij het vertonen van de prachtige dia's bleven uit, de films hadden veel bekijks, Bernard Wubbels zong van natuur en milieu en er viel weer veel te zien, te kopen en te lachen. Ondanks de weerman, die aanraadde om maar binnen te blijven in verband met sneeuw en ijzel, liep de zaal in de loop van de ochtend vol. Zelfs onze Belgische leden hadden de kou weerstaan. Volgend jaar bent U weer van harte welkom. We houden ons aanbevolen voor suggesties voor lezingen of andere programma-onderdelen!

In de loop van mei bereikten ons uit het hele land berichten over nestverstoringen door kraaienschietende jagers. In de omgeving van Ansen, Ruinerwold, Nieuwleusen en de Wieringermeer werden Ransuilen en hun jongen op het nest gedood door jagers die dachten dat ze door een kraaienest schoten. In de omgeving van Emmen werden twee nesten met daarop broedende Buizerds vol lood gepompt. Kraaien mogen het hele jaar door worden bejaagd en dat gebeurt o.a. door het doorschieten van nesten. Alvorens te schieten dienen de jagers zich ervan te vergewissen of het nest door een kraai of mogelijk door een beschermde vogel wordt bewoond. Dat hieraan veelal de hand wordt gelicht blijkt uit bovengenoemde voorvallen. De WRN heeft bij de KNJV schriftelijk geprotesteerd tegen deze gang van zaken en aangedrongen op maatregelen.

Ook vond verstoring plaats door boswerkzaamheden. Wanneer U dit in uw omgeving bent tegengekomen, zouden wij dat heel graag horen zodat we hierover contact kunnen opnemen met de eigenaar. Boswerkzaamheden midden in het broedseizoen zijn niet alleen voor roofvogels maar ook voor grote aantallen andere soorten funest. Zeker in gebieden met een natuurfunctie zou grootschalig kappen en zagen in deze periode uit den boze moeten zijn.

In Friesland is door Bouke de Bruin van het politiekorps regio Drachten het initiatief genomen om te komen tot een roofvogelbeschermingswacht. Hij ergerde zich al jaren aan de aanhoudende stroom van vergiftigde roofvogels in Beetsterzwaag en omstreken. Aan de beschermingswacht wordt deelgenomen door de WRN, leden van enkele vogelwerkgroepen en Wildbeheerseenheden. In de omgeving van Beetsterzwaag wordt tijdens dit broedseizoen door alle medewerkers intensief en volgens een vast schema gecontroleerd op onregelmatigheden en verstoringen. Tot dusver lijkt het een succes te worden. Voor het eerst sinds jaren kregen Havik en Buizerd op een aantal plaatsen weer jongen. Wij hopen en werken er aan om dit initiatief elders in het land navolging te laten krijgen. In de volgende Takkeling meer hierover. Neem s.v.p. contact met ons op wanneer U hiervoor mogelijkheden ziet in uw eigen omgeving.

Wat de WRN-roofvogelkaarten betreft: ruim een derde van de voorraad is verkocht. Dat is heel mooi, maar nu de rest nog. We hebben contact gelegd met het bedrijf VNR Reform Produkten. Dit bedrijf levert aan 800 natuurvoedings- en reformwinkels in Nederland haar producten en heeft zich bereid verklaard de kaarten in haar assortiment op te nemen. Binnenkort zijn de WRN ansicht- en correspondentiekaarten dus ook te koop bij een groot aantal natuurvoedings- en reformzaken in heel Nederland. U kunt de adressen bij U in de buurt vinden in de Gouden Gids. Meer hierover in de rubriek "Oproepen en mededelingen" verderop in de Takkeling en in bijgaande bestelbrief.

Op het moment werken we aan roofvogelposters. Wanneer alles meezit komen er drie posters uit vóór de feestdagen. We houden U op de hoogte. Maar eerst moeten we een eind door de kaarten heen. Uw ondersteuning is ons zeer welkom.

De Takkeling wordt over het algemeen goed gelezen. Sommige leden geven echter de voorkeur aan een jaarlijkse korte nieuwsbrief. Wanneer U er ook zo over denkt doet U ons een plezier door dit kenbaar te maken via de brief in bijlage. U blijft dan gewoon donateur maar U krijgt in plaats van de uitgebreide Takkeling eens per jaar een korte nieuwsbrief.

Dat was het weer. Ik wens U, ook namens de overige redactieleden, een hele plezierige en vogelrijke zomer(vakantie) toe.

Foto: Twee pas uitgekomen Buizerdjes en twee eieren, waarvan één aangepikt. Berkenheuvel, 19 mei 1996 (Rob Buijsma)

Daders opgespoord in samenwerking met Natuurmonumenten

Jagers doden nest ransuilen

ANSEN — De politie heeft samen met een opsporingsambtenaar van de Vereniging Natuurmonumenten proces verbaal opgemaakt tegen vier jagers die er verantwoordelijk voor worden geacht op zaterdag 4 mei een broedende ransuil te hebben doodgeschoten. Van de zes jonge ransuilen die in het nest zaten overleefden vijf het niet.

Op de bewuste zaterdag ontdekte de man van Natuurmonumenten in een perceel bos aan de Veldweg in Ansen een kapotgeschoten nest. Onder het

nest lagen vier jonge ransuilen op de grond waarvan er twee al dood waren. De beide anderen stierven korte tijd later. In het nest bleken nog twee uiltjes te liggen waarvan er één ook al dood was. Het nog levende jong werd door een te hulp gevraagde vogelkenner bij een andere uil in het nest gelegd.

Onderzoek leerde dat er vier jagers die ochtend in het bewuste bosperceel gejaagd hadden. Afgelopen weekend werden de vier jagers, in de leeftijd variërend van 45 tot 81 jaar, in

het politiebureau in Hoogeveen verhoord. Ze verklaarden daar inderdaad gejaagd te hebben op eksters en kraaien. Twee van hen, een man uit Noordwijk en een man uit Noordwijkerhout, bekenden dat ze door het nest geschoten hadden waarin de uil bleek te zitten. De oude uil was dood uit het nest gevallen. Het dier was door een van hen meegenomen en volgens zijn zeggen in een vuilniscontainer gooid.

Van de beide mannen is de jachttakte voorlopig ingenomen.

Zwolsk Courant, 15-5-'96

Roofvogelproject krijgt elders mogelijk vervolg

Beetsterzwaag — De bestrijding van roofvogelvergiftiging in de bossen rond Beetsterzwaag zal volgend jaar op grotere schaal plaatsvinden. Zo zal de politie proberen andere gebieden in Friesland, waar eveneens legfels en vogels doelwit van vandalen waren, te interesseren voor het project. Dat initiatief staat of valt met de medewerking van plaatselijke natuurverenigingen die onder hun leiders vrijwilligers moeten werven.

Een en ander staat in de evaluatie van het roofvogelproject. In de maanden april en mei hebben 38 vrijwilligers van natuurorganisaties, zoals wilbbeheerseenheden en vogelwachten, gepatrouilleerd in

de bosrijke omgeving van Beetsterzwaag. Zij troffen geen vergiftigde vogels aan. Vorig jaar nog stierven 28 roofvogels, die hadden gegeten van met gif besmet aas.

De vrijwilligers willen graag volgend jaar weer worden ingezet. Wel geven ze aan dat de controleperiode van met minimaal drie weken moet worden verlengd. Ook het patrouillegebied mag wat hen betreft groter.

Nu het broedseizoen op zijn eind loopt, is het roofvogelproject officieel afgelopen. De vrijwillige jagers en vogelwachten blijven de komende tijd alert en zullen op eigen initiatief een oogje in het zeil houden, zo hebben ze beloofd.

Friens Dagblad, 4-6-'96

Kappen bomen gestaakt voor roofvogels

BAKKEVEEN — Staatsbosbeheer is gisteren onmiddellijk gestopt met het uitdunnen van bossen rond Bakkeveen. Kritiek van de Roofvogelwerkgroep Nederland en de Algemene Inspectie Dienst (AID) was daarvoor de aanleiding. De werkzaamheden verstoorden de rust van broedende roofvogels. Staatsbosbeheer geeft toe te wijken voor de publieke opinie.